

soort geïnfecteerde rups van *Aeronycta tridens* Schiff. Spr. merkte bij dit laatste voorwerp op, dat de kop en de voorste ringen nog teekenen van leven gaven toen het verdere lichaam reeds geheel de eigenaardige opgeblazen gedaante aangenomen had, die bij de bedoelde infectie plaats heeft.

De heer van Beek laat eenige Lepidoptera rondgaan, en doet verder mededeelingen over het tweemaal overwinteren van *Dicranura vinula* L. als pop, over het al en niet overwinteren van gelijktijdig verpopte exemplaren van *Pygaera pigra* Hufn. enz. Verder vermeldt hij de vangst van de imago van *Pterostoma palpina* L. in Augustus.

De heer Roelofsen vertelt een en ander omtrent het kweken van de larven van *Cetonia cuprea* F. (*floricola* Herbst), door hem in een mierenest gevonden. Hij toont verder nog een voorwerp van *Hydrophilus piceus* L. met een miniatuur linkervoorpoot, gevangen te Amsterdam.

De heer Heimans stelt ter bezichtiging de plaat, onlangs door de Nederlandsche regeering uitgegeven, voorstellende verschillende dennenvoersters. Dan deelt hij mede, dat hij te Epen (Limburg) eene bij waarnam, die in grootte overeenkwam met onze grootste bladsnijderbijen (*Megachile*), welke bij blijkbaar een nestje maakte is eene dakgoot. Het merkwaardige nu was, dat het dier, dat gedurig af- en aanvloog, bij den bouw geene groene bladstukjes gebruikte, maar stukken van de bloemblaadjes eener roode *Felargonium zonale*. Later werd een dergelijk geval binnen Amsterdam waargenomen door den heer J. Franke, waarbij het wellicht mogelijk zal worden, de soort buit te maken, op te kweken en aldus te herkennen.

De heer Polak toont verschillende afwijkend gekleurde vlinders, o. a. een zeer bleek voorwerp van *Phalera bucephala* L., een donker en een zeer licht van *Malacosoma neustria* L. en eene lichte var. van *Chrysophanus phlaeas* L.

De heer Oudemans doet eenige mededeelingen, waaruit blijkt, dat, wat Lepidoptera betreft, de zomer van 1904 voor de verzamelaars over 't algemeen niet voordeelig is geweest. Daarentegen schijnen voor bepaalde soorten de omstandigheden weder zeer gunstig geweest te zijn, o. a. voor *Protoparce convoluti* L., waarvan spreker te Putten (Veluwe) avond aan avond in de maand Augustus en in 't begin van September tal van voorwerpen zag vliegen op een perk siertabak. Reeds voordat de schemering intreedt, komen de groote dieren in woeste vaart aanvliegen, voor eerst echter zonder nog nectar te zuigen; langzamerhand worden zij rustiger, terwijl het aantal voortdurend toeneemt, totdat, als het werkelijk donker wordt, de hoeveelheid weder afneemt. Spreker nam dit jaar ook weinig sociale wespen waar; de ondervinding der meeste aanwezigen stemt hiermede overeen. Ten slotte stelt hij nog ter bezichtiging halfwassen rupsen van *Arctia villica* L., uit eieren van een inlandsch exemplaar gekweekt.

Rotterdamsche Natuurhistorische Club.

Vergadering 30 Augustus 1904 in de Diergaard.

Nadat de voorzitter, de heer Haverhorst, de vergadering heeft geopend, doet de heer Van der Hoop eenige mededeelingen betreffende de zoo merkwaardige vangst van *Cicindela arisignata* Latr. in honderden ex. bij Oostvoorne. Pogingen, om ook op andere plaatsen in ons land dien kever te vangen, liepen op niets uit. Spreker geeft eenige ex. rond, waarbij een, bij hetwelk de linkervoorpoot dubbele tarsleedjes vertoont.

Om te laten zien, hoe var. soms van de type kunnen afwijken, worden eveneens rondgegeven *Cicindela littoralis* F. var. *xenatoria* Poda en *Cic. soluta* Dej. var. *Krautzi* Beuthin. In aansluiting hiermede brengt de heer Van Roon eenige exotische *Cicindela*'s ter tafel.

De heer Haverhorst stelt ter bezichtiging de cocons en poppen van den bekenden reusachtigen Indischen spinner *Saturnia Atlas*, verder de type van *Ephyra pendularia* L., een ex. der var. met donkerroode vlekken op den achterrand en een ex. van de var. *subroseata* Woodforde. Dit laatste voorwerp (zeer waarschijnlijk het eerste, dat in Nederland is waargenomen) werd door spr. in Juni j.l. te Oosterwijk gevangen. Het is geheel donker bestoven met in het middenveld een spaarzaam roode kleur.

De heer A. J. Zöllner vertoont een ex. van *Monohamnus sutor* en een ex. van *Monohamnus sartor*! beiden te Rotterdam gevangen. Het laatste ex. is nieuw voor onze fauna.

De heer Buis toont de zoo vreemd gevormde rups van *Stauropus faqi* L.

De heer Jansen vertoont eenige amphibische planten en bespreekt enkele merkwaardigheden daarvan. Behalve de bekende voorbeelden: *Nasturtium amphibium*, *Sagittaria sagittifolia* en de *Batrachium* soorten, laat hij zien een paar minder bekende vertegenwoordigers: *Sium latifolium* en *Alisma Plantago*.

De heer Lindemans doet rondgaan een paartje van de prachtige Uranide: *Nyctalemon Metaurus* (Queensland) benevens een reusachtigen boktor van Doreh (Holl. Nieuw-Guinea), welke door den heer v. Roon herkend wordt als *Batocera Wallacei*.

De heer Wachter bespreekt een drietal *Polygonum* soorten met hun meest-typische vormen: *Pol. Hydropper* L. (var. *densiflorum* Braun en var. *angustifolium* Braun) *Pol. laxum* Rehb (= *P. Hydropper* × *P. nodosum*) *Pol. mite* Schrank (subsp. I *longifolium* Fr. met var. *patens* Braun, *rectum* Braun en *effusum* de Bruyn; subsp. II *laxiflorum* Weihe, welke volgens spr. niet, zooals de Bruyn aangeeft, identisch is met var. *hybridum* Petit, aangezien de diagnose van deze laatste var. niet past op een authentiek ex. van Weihe in spr. collectie) *Pol. bitense* F. Schultz (= *P. mite* × *Persicaria*) en *Pol. minus* Huds. *Pol. laxum* en *Pol. bitense* zijn beide te Rotterdam gevonden, evenals de zeldzame (?) var. *fl. albis* van *Pol. mite*.

G. VAN ROON, }
W. H. WACHTER, } Secr.

Tropische gewassen in ons land.

Bij het onkruid wieden zag ik in 't begin van Juli een stevig piekje boven den grond uitsteken, dat bij het uittrekken een mooi ontbotte dadelpit bleek te zijn. De worteltjes hadden veel geleden; ik zette het plantje zoo voorzichtig mogelijk weer in den grond, maar het kwam niet weer bij, het verwelkte en was spoedig dood.

Eenige dagen later echter zag ik niet ver van de geboorteplek van mijn eersten dadelpalm een nieuw, stevig piekje verschijnen, welks identiteit me nu voldoende bekend was, om het dagelijks met belangstelling gade te slaan. Weldra begon zich een blad te vormen, en nu zijn de mooie plooiën al heel duidelijk te zien; de palm steekt thans, 15 Aug., 7 centimeter boven den grond uit.

Maar hij is niet mijn eenige palm gebleven! Achtereenvolgens kwamen er meer voor den dag, zoodat ik me nu in 't bezit van 5 dadelpalmen verheug, ongerekend de eerste, die mijn onkunde deed sneven.

Het ontkiemen van dadelpitten in den vollen grond lijkt mij merkwaardig. Ik weet niet, of het meer in ons land is waargenomen. De plek, waar ze staan, is zeer beschut; onze tuin ligt te Ubbergen in de zogenaamde valle, tusschen twee met opgaand geboomte en struiken begroeide hellingen. Het is dikwijls voorgekomen, dat zich bij ons geen blad bewoog, terwijl 2 à 3 minuten verder, op de hoogte, een stijve bries waaide.

Uit welke pitten de palmpjes ontkiemd zijn, kan ik niet met zekerheid zeggen, waarschijnlijk echter uit die van Tunisdadels, welke in doozen verkocht worden. Is het echter niet vreemd, dat ze door het confijten hun kiemkracht niet hebben verloren?

Zijn er onder de lezers van „De Levende Natuur” wellicht eenige, die een dergelijke ervaring hebben opgedaan als ik?

Ubbergen, 15 Aug. 1904.

TITIA VAN DER TUUK.

De palmpjes zijn half Sept. ongeveer 13 cm. hoog. Bij onzen tuinman is eenige jaren geleden ook eens een dadelpalm in den vollen grond opgeschoten.

Vogeltrek aan het Groninger Wad.

„...Sinds 1½ week bemerkt men reeds een grooten trek onder de vogels; o. a. 30 September waren hier de eerste bonte kraaien, vinken, spreeuwen, kieviten en allerlei waterwild trekken hier reeds bij duizenden voorbij. Ook komen die mooie slechtvalken, wilde zwanen en ganzen reeds over; vooral ganzen. Van ochtend was het op de kwelders zwart van rotganzen; bij duizenden zwemmen zij in zee. Het was natuurlijk een oorverdoovend lawaai. De eendenkooien vangen niet best, daar het weder te mooi blijft en dan blijven de eenden meest in zee.

Verleden Zondag spoelden hier aan twee vrij dikke zeehonden; wonden hadden ze niet, zoodat ze misschien wegens ziekte of ouderdom gestorven waren. Groot van stuk waren ze niet.”

Ulrum, October 1904.

v. H.